

1.3 Mįslių minimo varžytuvės

Svarbiausias lietuvių (kaip ir kitų tautų) mįslių požymis – struktūra: užminimas (kląusimas) ir įminimas (atsakymas). Mįslėms minti reikalingas aktyvus **dialogas**, jų minimo varžybų atspindžių yra lietuvių liaudies pasakose ir dainose, vestuvių apeigose.

1. Susiskirstykite į komandas arba poras ir įminkite mokytojo užduodamą mįslę. Taškus gauna ta komanda, kuri atsako pirma.

- Aš esu ilgas, kai aš esu jaunas, ir esu trumpas, kai esu senas. Kas aš?
- Kas neturi burnos, tačiau vis tiek kalba?
- Tu džioviniesi, o jis – šlampa. Kas tai?
- Kuo daugiau to yra, tuo mažiau gali matyti. Kas tai?
- Abipus kalnelio dvi žiba žvakelės. Kas tai?
- Eina keliu – nedunda, eina per ugnį – nedega, eina per šiaudus – nečeža. Kas tai?
- Akys kaip ratai, saulės nemato. Kas tai?
- Mane kviečia, manęs laukia, vos tik ateinu, iškart visi slepiasi. Kas?
- Stovi pana prie durų, kas įeina, tas ją sveikina. Kas?
- Neplovus jis švarus. Priešingai, būtent plaunant jis susipurvina. Kas tai?
- Kas jos neturi, tas ir nenori turėti, o kas ją turi, negali kitam atiduoti. Kas?
- Kai jį sviedžiame nuo stogo, jis būna baltas, kai nukrinta – tampa geltonas. Kas tai?
- Kas degina naktį bei dieną ir vis dėlto nesudegina?
- Kuo daugiau valgai, tuo daugiau lieka. Kas tai?
- Kas gali visom kalbom kalbėti?
- Kas greičiausias pasaulyje?
- Kas kramto be dantų?
- Kas muša be rankų?
- Kas ryte ir vakare būna milžinu, o per pietus neūžauga?
- Kas kirviu neperkertama, kas peiliu neperpjaunama?

2. Pažiūrėkite į iliustracijas ir sukurkite savo komandos mįslių. Užrašykite jas ir užduokite kitai komandai. Taškus gauna ta komanda, kuri atsako teisingai.

Mįsles kurkite klausdami ir apibūdinami, palygindami ir gretindami, priešindami ir perkeldami reikšmes.

Pavyzdžiui: žalia žalia, bet ne žolė....; ugnies kamuolys raudonas....; du namai, dvejios durys...

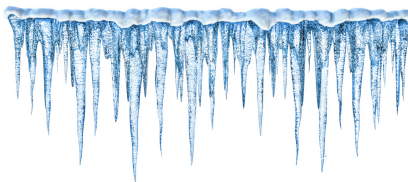
1.3 Mįslių minimo varžytuvės

ATSAKYMAI

- Aš esu ilgas, kai aš esu jaunas, ir esu trumpas, kai esu senas. Kas aš? (Žvakė)
- Kas neturi burnos, tačiau vis tiek kalba? (Aidas)
- Tu džioviesi, o jis – šlampa. Kas tai? (Rankšluostis)
- Kuo daugiau to yra, tuo mažiau gali matyti. Kas tai? (Tamsa)
- Abipus kalnelio dvi žiba žvakelės. Kas tai? (Akys)
- Eina keliu – nedunda, eina per ugnį – nedega, eina per šiaudus – nečeža. Kas tai? (Šešėlis)
- Akys kaip ratai, saulės nemato. Kas tai? (Pelėda)
- Mane kviečia, manęs laukia, vos tik ateinu, iškart visi slepiasi. Kas? (Lietus)
- Stovi pana prie durų, kas įeina, tas ją sveikina. Kas? (Durų rankena)
- Neplovus jis švarus. Priešingai, būtent plaunant jis susipurvina. Kas tai? (Vanduo)
- Kas jos neturi, tas ir nenori turėti, o kas ją turi, negali kitam atiduoti. Kas? (Plikė)
- Kai jį sviedžiame nuo stogo, jis būna baltas, kai nukrinta – tampa geltonas. Kas tai? (Kiaušinis)
- Kas degina naktį bei dieną ir vis dėlto nesudegina? (Dilgėlė)
- Kuo daugiau valgai, tuo daugiau lieka. Kas tai? (Riešutai ir jų kevalai)
- Kas gali visom kalbom kalbėti? (Aidas)
- Kas greičiausias pasaulyje? (Mintis)
- Kas kramto be dantų? (Girnos)
- Kas muša be rankų? (Širdis)
- Kas ryte ir vakare būna milžinu, o per pietus neūžauga? (Šešėlis)
- Kas kirviu neperkertama, kas peiliu neperpjaunama? (Vanduo)

1.3 Mįslių minimo varžytuvės

3. Mįsles rodyklėmis sujunkite su jų atsakymais. Atsakymus įvardykite žodžiu.

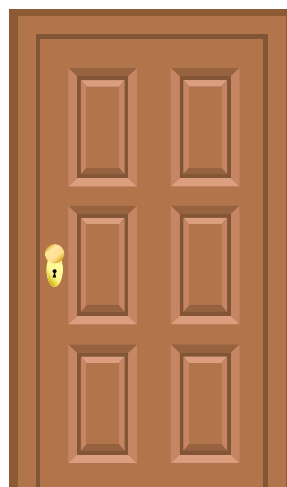
Kas neloja, nekanda, į namus neįsileidžia?

Kas ūžia be vėjo?

Koks artojas aria be plūgo ir be arklo?

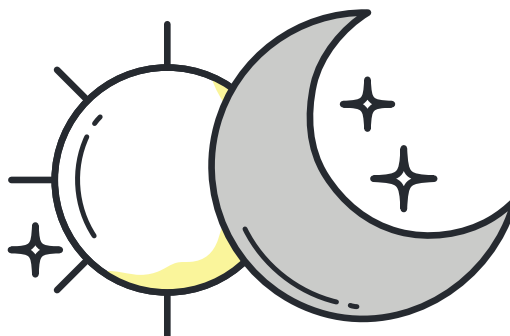

Be sparnų skrendu, be kojų brendu. Kas?

Mama pasislepia – tėvas pasirodo. Kas?

Koks medis auga šaknimis į viršų?

Užrašykite ir paaiškinkite jums sunkius žodžius:
